



**GRAĐANSKA  
ALIJANSA**

Civic Alliance - Aleanca Ojtetare



## **IZVJEŠTAJ**

# **Monitoring medija - izvještavanje o ranjivim grupama**

## **Podrška medijskim slobodama i novinarskim standardima**

**IZVJEŠTAJ ZA JUN**

Podgorica, jul 2021.



Norwegian Embassy  
*Belgrade*

**B | T | D** The Balkan Trust  
for Democracy  
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

## I UVOD

---

Građanska alijansa, u saradnji sa Sindikatom medija Crne Gore, sprovodi monitoring online medija o izvještavanju o ranjivim grupama, za potrebe projekta „Podrška medijskim slobodama i novinarskim standardima“.

Realizaciju projekta je finansijski podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu. Na projektu su angažovani monitori: Milan Radović, Zoran Vujičić, Amina Murić i Mehdina Kašić Šutković. Podršku su nam pružile i kolege iz Sindikata medija.

Projekat „Podrška medijskim slobodama i novinarskim standardima“ je obuhvatio praćenje tekstova o ranjivim kategorijama, registrovanje govora mržnje u tekstovima ili komentarima, kao i objavu lažnih vijesti.

Praćeni tekstovi se odnose na ranjive grupe u koje spadaju osobe sa invaliditetom, LGBTQ, žene, migranti, Romi i ostali manjinski narodi. Posebna pažnja je bila na komentarima kako bi se uočile reakcije koje mogu biti problematične sa stanovišta odnosa prema svima onima koje obuhvatamo pod kategorijom „ranjive grupe“.

Građanska alijansa je pratila medije i tekstove za koje je postojala mogućnost da doprinesu daljem rastu stereotipa kao i širenju govoru mržnje. Pratili smo samo internet portale, jer su oni direktno povezani sa društvenim mrežama i zato što se putem njih brže i jednostavnije šire vijesti. Takođe, portali imaju veći doseg u poređenju sa tradicionalnim medijima, zbog rasta broja korisnika, naročito mladih.

Pored portala, pratili smo i njihove objave na njihovim stranicama na Facebook društvenoj mreži.

## **II SAŽETAK**

---

Svjesni činjenice koliko važnu ulugu mediji imaju kada je u pitanju promocija jednakosti i borba protiv diskriminacije, moramo istaći da se njihov rad ne odnosi samo na izvještavanje o aktuelnim događajima.

Iзвјештавање медија мора бити адекватно, професионално и слободно, и поред тога, медији се морaju transparentно борити против говора mržње као и непримјеривости.

У периоду од 01.06. до 30.06.021. Грађанска алијанса је пратила пет националних и шест регионалних портала, а то су: RTCG, Vijesti, CDM, Portal Analitika, Fos Media, Portal Ulcinj, PV Informer, Skala Radio Kotor, Portal Berane, Rožaje Net и Portal Herceg Novi.

У наведеном периоду анализирали smo 113 текстова који су у свом садржају или у коментарима тretirali pitanja ranjivih grupa. Navedeni portali nisu objavljivali lažne vijesti kao ni текстове који садрже говор mržње испољен према припадницима ranjivih grupa.

Od ukupno 113 анализа текстова, портал RTCG је objavio 31 текст, Vijesti 19, CDM 29, Fos Media 23, Portal Analitika осам, PV Informer два и Portal Berane један. Други праћени портали, у посматраном периоду нису објављивали текстове који тretiraju ranjive grupe, нити су корисници такве коментаре остављали.

Нови Закон о медijima у svojim članovima 26 и 36 kaže да су urednici dužni да коментаре који садрже говор mržње или коментаре који промовишу или pozivaju на diskriminaciju, филтришу и обришу. У току monitoringa smo уочили поштovanje горе наведених чланова закона од стране urednika portala. Међутим, када се то nije desilo onda smo pisali urednicima i tražili од њих да обришу спорне коментаре.

У јуну, од укупно 113 обрађених текстова, седам је садржало коментаре који су били негативни према припадницима ranjivih grupa и садржали су елементе за шirenje говора mržње. На порталу RTCG наšla су се четири а на порталу Vijesti три коментара која су била увредљива и односila су се на жене, LGBTQ заједницу и Bošnjake. У daljem tekstu можете видjeti i analizu коментара.

Обрађене текстове smo подijelili на основу tretmana manjina u tri kategorije, a то су: direktni, indirektni i текстови који не tretiraju pitanje manjina. Direktnih текстова је било 101, indirektnih 10 i текстова који nisu tretirali pitanje manjina dva.

Pored tretmana припадника ranjivih grupa у тексту, pratili smo и ton teksta. Ton teksta је mogao biti pozitivno-informativan, afirmativan, neutralan, negativan као и група у коју smo svrstali текстове за које је на основу садржаја било teško odrediti ton. Pozitivno-informativnih текстова је било 56, afirmativnih 16 и neutralnih 41. Negativnih текстова или текстова које bismo svrstali у групу „teško je odrediti“ nije било.

Slijedi detaljnija analiza navedenih podataka.

### **III REZULTATI ISTRAŽIVANJA**

---

Tokom juna, na posmatranim portalima objavljeno je 113 tekstova čiji se sadržaj direktno ili indirektno odnosio na pripadnike ranjivih grupa u koje spadaju: žene, migranti, osobe sa invaliditetom, Romi i drugi manjinski narodi kao i pripadnici LGBTQ zajednice.

Kao što smo već naveli ranije, monitoringom smo pratili tekstove koji na bilo koji način tretiraju pripadnike ranjivih grupa, samim tim imamo i kategoriju direktnih, indirektnih i tekstova koji nisu tretirali ranjive grupe.

Od analiziranih 113 tekstova, direktnih je bilo 101, indirektnih 10 i tekstova koji ne tretiraju manjine dva.

U direktnu kategoriju spadaju tekstovi čiji je primarni tretman pitanje ranjivih grupa, u indirektnе tekstove smo svrstavali one tekstove koji su u dijelu svog sadržaja bili posvećeni ranjivim grupama, dok je kategorija tekstova koji ne tretiraju manjine obuhvatala tekstovi čiji su komentari sadržali negativan ton ili govor mržnje koji je upućen pripadnicima ranjivih grupa.

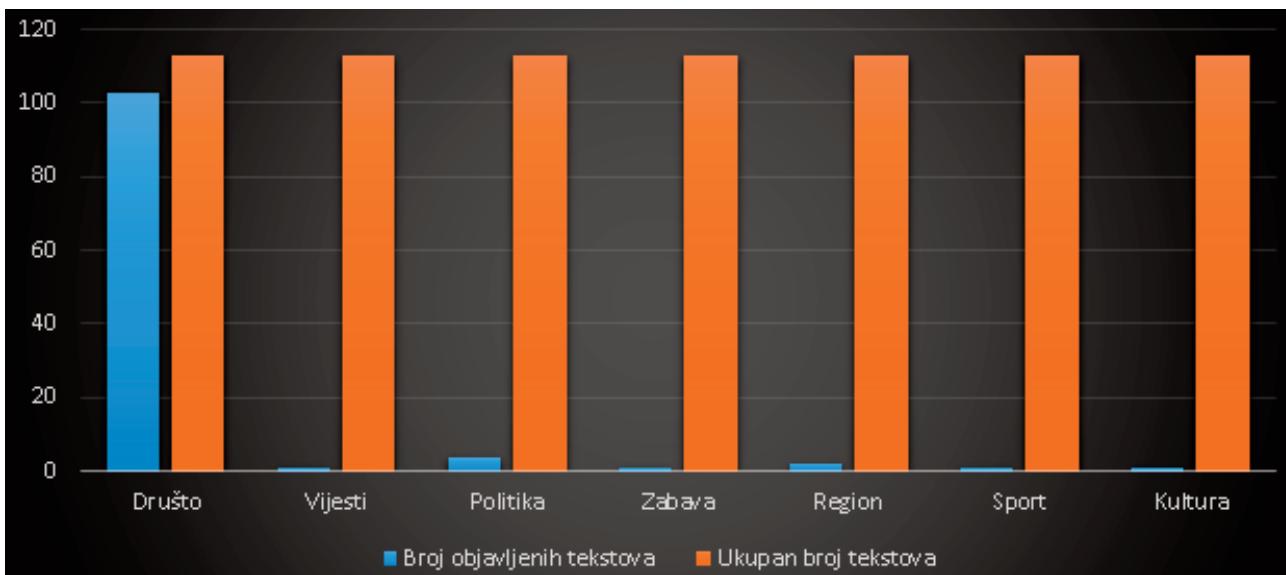
U tabeli koja slijedi možete vidjeti broj indirektnih, direktnih i tekstova koji ne tretiraju manjine po portalima.

	Direktni	Indirektni	Ne tretiraju
RTCG	26	4	1
Vijesti	18	0	1
CDM	27	2	0
Fos Media	22	1	0
Portal Analitika	7	1	0
PV Informer	1	1	0
Radio Berane	0	1	0

Od analiziranih 113 tekstova, ispod sedam tekstova evidentirani su komentari koji su sadržali mišljenje čitalaca, ali i elemente govora mržnje. Građanska alijansa je monitoringom utvrdila da su negativni komentari uglavnom ostavljeni na Facebook stranicama navedenih portala.

Pored monitoringa tekstova, pratili smo i rubrike u kojima su objavljivani tekstovi.

**Grafikon 1** daje prikaz rubrika u kojima se nalaze tekstovi koji se na direktan ili indirekstan način bave ranjivim grupama.



**Grafikon 1. Broj teksta po rubrikama**

Kao što je prikazano na Grafikonu 1, najviše teksta našlo se u rubrici „Društvo“, čak 103 teksta od ukupnih 113. U rubrici „Politika“ su objavljena četiri teksta, a u rubrici „Region“ dva. Rubrike „Vijesti“, „Sport“, „Zabava“ i „Kultura“ su imale po jedan tekst.

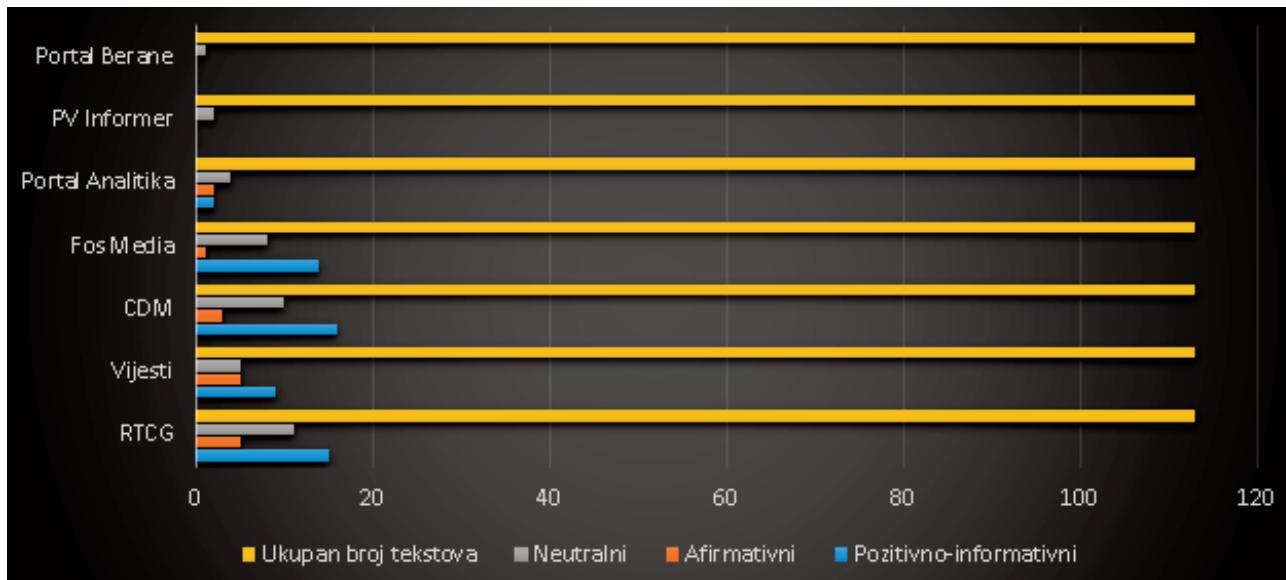
Istraživanje je pokazalo da je portal RTCG objavio 31, CDM 29, Fos Media 23, Vijesti 19, Portal Analitika osam, PV Informer dva i Portal Berane jedan tekst čiji se sadržaj odnosi na nekog od pripadnika ranjivih grupa.

U tabeli koja slijedi možete vidjeti koliko je koji portal objavio teksta o kojoj ranjivoj grupi.

	RTCG	Vijesti	CDM	Fos Media	Portal Analitika	PV Informer	Portal Berane
Migranti	2	1	3	2	0	0	0
LGBTQ	9	6	12	7	1	0	0
Romi	2	1	4	3	0	0	1
Žene	7	5	0	5	1	0	0
Jevreji	1	0	0	0	0	0	0
Osobe sa invaliditetom (OSI)	2	5	8	6	1	0	0
Muslimani	7	1	0	0	3	1	0
Bošnjaci	1	0	0	0	0	1	0
Albanci	0	0	2	0	1	0	0
Srbi	0	0	0	0	1	0	0

Građanska alijansa je i pratila ton teksta koji su odnosili na pripadnike ranjivih grupa. Ton teksta smo podjelila na pozitivno-informativni, afirmativni, neutralni, negativni i u kategoriju „teško je odrediti“ gdje smo svrstavali tekstove čiji ton nije bio jasan.

**Grafikon 2** daje prikaz tona teksta po medijima koje smo pratili.



**Grafikon 2. Ton tekstova po medijima**

Na Grafikonu 2 se vidi ton tekstova po medijima. Kao što je prikazano, portal RTCG je objavio 15 pozitivno-informativnih tekstova, pet afirmativnih i 11 tekstova neutralnog tona. Portal Vijesti je imao devet pozitivno-informativnih i po pet neutralnih i afirmativnih tekstova. Na portalu CDM našla su se tri afirmativna teksta, 16 pozitivno-informativnih i 10 neutralnih tekstova. Fos Mediji su objavili 14 pozitivno-informativnih tekstova, osam neutralnih i jedan afirmativni. Portal Analitika je imao po dva pozitivno-informativna i afirmativna teksta, kao i četiri neutralna. PV informer je objavio samo dva teksta i oba su bila neutralnog tona i na Portalu Berane našao se jedan tekst čiji je ton bio neutralan. Ostali praćeni potražili nisu imali objave koje su na bilo koji način tretirale pitanje pripadnika ranjivih kategorija.

Pohvalna je činjenica da praćeni portali nastavljaju dobru praksu i ne objavljuju tekstove koji se odnose na neku od ranjivih grupa, a čiji je ton negativan.

## KOMENTARI

Kada govorimo o komentarima, Građanska alijansa je monitoringom utvrdila da mediji poštuju zakon i ne objavljaju, odnosno uklanjuju komentare koji su negativni i mogu doprinjeti širenju govora mržnje. Zakon poštjuju na svojim portalima, međutim, kada su u pitanju Facebook stranice praćenih portala, tu je registrovan veliki broj negativnih i uvredljivih komentara koji sadrže elemente govora mržnje, a upućeni su pripadnicima ranjivih grupa.

U daljem dijelu izvještaja možete vidjeti komentare koji se nalaze na Facebook stranici portala Vijesti, a upućeni su pripadnicima LGBTQ zajednice. Komentari su negativni, sadrže lični stav čitalaca portala i doprinose širenju govora mržnje.

19:10

Vijesti

Vijesti 24. jun

Panel diskusija povodom Mjeseca ponosa

Primjena zakona o istopolnim parovima brzo, usvajanje djece kad sazri dio društva

Сви коментари 208

Polovna Roba Podgorica

Tu vasu bolesnu podanicku crtu prebacujete na kolektivnu odgovornost u vidu sazrevanja drustva? Bolesnici gadni, podanici belosvetkih olosa. Sram vas bre bilo.

1 нед. Свија ми се Одговори 22

Унесите коментар...

GIF 🎉 😊

III ⏻ <

19:10

Vijesti

Borika Fundic

Pa da otimate djecu i dajete pederima na usvajanje bogami doce tu do fizičkog obračuna!

1 нед. Свија ми се Одговори 30

Nikola Joksović Eto ti im presudi

Погледајте још 4 одговора...

Skender Boci

Da Bog da ne bili ako to glasate. I ko god glasa to sledećih izbora moje glasove neće dobit

1 нед. Свија ми се Одговори 5

Vil Riva Skender Boci a za koga si ti junače, mn...

Погледајте још 2 одговора...

Vukovic Vuk

Mi u Evropi, ma mi nijesmo dospjeli ni u najzabacenije africko pleme. Dovoljno je pročitati komentare da se svakako nije fasisto-naci opredijeljen isporvaca

1 нед. Свија ми се Одговори 4

Nikola Joksović U vezi cega komentare? U vezi...

Погледајте још 3 одговора...

Milan Petranovic

Nikad ne dozvoliti usvajanje djece a što će oni u svoja 4 zida da rade neka rade...

Унесите коментар...

GIF 🎉 😊

III ⏻ <

19:09

19:08



## Vijesti

**Vuk Vlaovic**

Sustina vlade je postala u obavezno citanju saopsetnja, koja na dnevnom nivou stizu iz zemalja „liberalnih sloboda.“

1 нед. Свија ми се Одговори

5

**Ana Todorovic**

Vi ste svi umno bolesni i jednaki sa ovim cije zakone izglasavate

1 нед. Свија ми се Одговори

15

**✉️ Највећи обожавалац****Blagota Svetlana Raickovic**

Ovako su isto Janezi krenuli pa im katolički biskup izvukao uši i odustadoše od pederizacije...

1 нед. Свија ми се Одговори

6

**Gordana Zogovic Sartory**

Crnogorci devam je ponos , i cast kuku lelek....

1 нед. Свија ми се Одговори

8

**Miki Ladovina Gordana Zogovic Sartory POJEL...****Trt Prcojka**

U današnjoj epizodi serije Možemo li se Evropi uvući u šupak više no što već jesmo.

1 нед. Свија ми се Одговори

32

**Mitar Jovanović**

Унесите коментар...



19:08



## Vijesti



Свија ми се



Коментар



Подели



208

Сви коментари ▾

**Polovna Roba Podgorica**

Tu vasu bolesnu podanicku crtu prebacujete na kolektivnu odgovornost u vidu sazrevanja drustva?Bolesnici gadni,podanici belosvetskih olosa.Sram vas bre bilo.

1 нед. Свија ми се Одговори

22

**Vesna Gojacanic**

Nema preceg posla vidi šta radi naša vlada šta joj je najpreče e teško nama

1 нед. Свија ми се Одговори

1

**Mensur Mrkulić**

Hoće li i oni moć da se cukaju jajima po dečijih parkova

1 нед. Свија ми се Одговори

4

**Srecko Schenk**

Jeli ovaj narod poblesavio uzmite BIBLIJU pa vidite sta kaze BOG zbog tog nemoralia SPALIO JE SODOMU I GOMORU.

1 нед. Свија ми се Одговори

9

Унесите коментар...



## **IV ZAKLJUČCI I PREPORUKE**

---

U ovom izvještajnom periodu registrovali smo 113 tekstova koji se odnose na ranjive grupe kojima pripadaju žene, migranti, osobe sa invaliditetom, Romi i pripadnici drugih manjinskih naroda kao i pripadnici LGBTQ zajednice.

Pozdravljamo pozitivan rast objavljenih tekstova koji su na direktan ili indirektan način obrađivali pitanja manjine i činjenicu da je u aprilu bilo objavljeno 32 teksta, u maju 80, a u junu 113.

Građanska alijansa je i u ovom, kao i u prethodnom izvještajnom periodu, primjetila da je nastavljena dobra praksa da mediji ne objavljaju tekstove koji sadrže negativan ton prema pripadnicima ranjivih grupa, kao ni lažne vijesti.

Takođe, monitoringom je registrovan i rast tekstova o ranjivim grupama što je veoma poхvalno, međutim taj broj tekstova je i dalje mali ako uzmememo u obzir da se mjesечно objavi na hiljade tekstova, a od toga, konkretno za mjesec jun, ranjivim grupama bude posvećeno 113 tekstova.

Stoga, pozivamo medije da u svom radu objavljaju više tekstova pozitivno-informativnog i afirmativnog tona, jer će na taj način značajno doprinjeti borbi protiv etničke distance koja je izražena prema pripadnicima ranjivih grupa, posebno pripadnicima LGBTQ zajednice. Mediji imaju veoma važnu ulogu u društvo, tako da bi veći broj tekstova o ranjivim grupama doprinjeo i unapređenju položaja ranjivih grupa.

Građanska alijansa je monitoringom utvrdila postojanja govora mržnje u komentarima na Facebook stranicama portala Vijesti i njihovom uredništvu je poslat dopis sa molbom da uklone komentare u skladu sa zakonskom obavezom, koji su negativni, uvrijedljivi i sadrže elemente govora mržnje.